

OBRTNI VESTNIK

strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

Priloga listu "Slovenski vestnik"
 pri: *Knjižnica Ljubljana*
 ter stane celoletno ... 24 K
 polletno ... 12 K
 četrtletno ... 6 K
 posamezna številka 2 K

„Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
 „stajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Celju in
 slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Ponatis dovoljen le z navedbo vira.
 Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Cene inseratom:
 Pri 1× objavi 1/1 str. 1000 K
 » » » 1/2 » 500 »
 » » » 1/4 » 260 »
 » » » 1/8 » 140 »
 » » » 1/16 » 75 »
 Pri 12 kratni objavi 5%, pri
 24 kratni obj. 10% popusta.

IV. letnik.

V Ljubljani, 18. novembra 1921.

Štev. 22.

Razvoj male obrti.

Po likvidaciji svetovne vojne, so vse države posvetile pozornost ureditvi notranjih razmer. V prvi vrsti so se trudile, da uredijo in da dovedejo v tir normalnega življenja svoje narodno gospodarstvo, da je opremljeno s potrebnimi surovinami, orodjem in polfabrikati, da bi njihovo narodno gospodarstvo čimprej pričelo z delom in ustvarjanjem, ter s preskrbo širokih narodnih mas z vsemi onimi predmeti, na katerih se je zapazilo pomanjkanje. Tak trud za povzdigo narodnega gospodarstva je posebno vestno vršila čehoslovaška republika, potem Nemčija, nato Francoska, Avstrija in vse one države, katere so po prevratu bile na novo formirane in katere so začele živeti samostojno življenje. Za povzdigo narodnega gospodarstva, posebno v Nemčiji, se je začelo potom utrditve zadrugarstva, na način, da se čimbolj udruži mali kapital v obrti, katera bi na ta način postala važen činitelj v narodnem gospodarstvu. Tudi v Čehoslovaški so se storili isti koraki, tako, da je danes tam mala obrt v narodnem gospodarstvu zavzela zelo važno mesto, pa tudi vse industrije, katere so započele z intenzivnim delom, ter se do danes pomembno razvile, so izšle iz male obrti, ker so znale udružiti svoje male kapitale ter angažirati svoje najsposobnejše sile, da bi se na ta način zamogle uvrstiti v vrsto uvaževanih producentov.

Za povzdigo narodnega gospodarstva je bilo potrebno iti še naprej, ter razširiti delovni čas. To je prva upeljala Nemčija, katera je delovni čas razširila na 10 ur dnevno, a pozneje celo na 12 ur, iz razloga, ker je prišla do prepričanja, da se zamore narodno gospodarstvo povzdigniti samo tedaj, ako prične z intenzivnim razširjenim delom. V temu principu se Nemčija ni varala, ker danes vidimo, da je ona v Evropi edina država, katera velikò in vestno dela, katera je s svojim delom prišla v položaj, da zamore svoje produkte z lahkoto postaviti na vsa svetovna tržišča, ter na ta način zadosti obvezam, katere je kot posledice svetovne vojne prevzela nase.

Ali posebno pažnjo je Nemčija posvetila mali obrti, a istotako tudi Čehoslovaška, ker je vedela, da je mala obrt oni važen faktor v narodnem gospodarstvu, kateri je glavni steber same države. In če

bi se dovolilo, da ta mala obrt opeša, prišlo bi celo narodno gospodarstvo v nemil položaj, ker bi industrija izgubila svojo podlago, kajti primanjkovalo bi kvalificiranega delavstva, katero se izobrazuje ponajveč v mali obrti, a to bi pomenilo onesposobljenje celega gospodarstva. Razen tega se tamkaj mala obrt podpira tudi radi tega, ker je številčno v premoči in kot taka prinaša največji del državnih dohodkov. A da bode v stanju nositi ji naložena bremena, jo država podpira, gre ji v vsakem pogledu na roko in gleda da se čimbolj ekonomsko okrepi. Obseg male obrti ni niti v Nemčiji, niti v Čehoslovaški omejen v takih dimenzijah, da bi za vedno morala poslovati v gotovi obliki in da ne bi smela prekoračiti gotovega števila delavne kapacitete kot mala obrt. In če bi se to tamkaj prakticalo, bi pomenilo, da se ima mala obrt omejiti in da se ji ne sme dopustiti potrebnega razmaha, ker bi se drugače, dasiravno majhna po svojem obsegu morala uvrstiti v vrsto industrijskih podjetij. Radi tega je naloga države, da malo obrt podpre in da se trudi, da se bo kar najbolje in svrhi primerno razvijala in ojačevala.

Tu sem navedel nekoliko primerov iz razloga, da se vidi, kako se dela v naprednih in doslednih državah, katerim je skrbno do tega, da bi uspešno povzdignile svoje narodno gospodarstvo, a v prvi vrsti malo obrt.

Načnimo vprašanje, kako je tukaj pri nas? Odgovor na to vprašanje je zelo kratek: zelo slabo! Posebno kar se tiče male obrti, moramo konstatirati žalostno dejstvo, da se pri nas podvzema vse mogoče, da se ta obrt ne bi razvijala a tudi ne mogla razvijati. Predvsem je naša državna oblast, da napravi neke politične koncesije delavskim strankam, uvedla omejen delovni čas 8 ur na dan, brez ozira na to, kako naj se pod takimi okolnostmi razvija narodno gospodarstvo. Ali državna oblast se pri tem ni ozirala na potrebe naroda, akoravno je dobro vedela, da je treba narodu mnogo dati, ker je takorekoč gol in bos. In država sama je radi tega v neugodnem položaju, ker se njene potrebe ne pokrivajo s takimi dohodki, kateri bi temeljito osigurali njen obstanek, a to pa edino zato, ker naše narodno gospodarstvo ni v stanju, da se okrepi in da vstane na zdrave in močne svoje noge, pa da na ta način s svojim intenzivnim delom omogoči tudi državi — po določenih mu dav-

kih — dovolj dohodkov. Politika v narodnem gospodarstvu, kakor jo vodi naša državna oblast, je tudi v drugi smeri krenila na stranska pota, a najbolj je krenila na stransko pot v pogledu vprašanja omejitve razvitka male obrti, katera je danes takorekoč glavni teber našega narodnega gospodarstva in glavna podlaga za izgraditev naše industrije.

(Dalje prih.)

Spomenica pridobitnih krogov glede občinskih sodišč.

Pri trgovski in obrtniški zbornici so se vršile pretekli teden razprave o uredbi za pobijanje draginje in specijelno o ustanavljanju občinskih sodišč. Na podlagi temeljite in vsestranske razprave je bila izdelana spomenica, v kateri se zahteva takojšnja ukinitve draginjske uredbe in odpravo občinskih sodišč. — Spomenico, ki je bila poslana pokrajinski upravi in vsem v poštev prihajajočim ministrstvom, prinašamo v informacijo naših trgovskih in obrtniških organizacij, v svrhu enotnega postopa zoper demagoštvo, ki se uganja napram konzumentom, ko se s persekucijo trgovstva in obrtništva hoče zakriti prave vzroke nastale draginje. Spomenica se glasi:

Gospodarske korporacije se usojajo opozarjati spričo velike škode, preteče naši industriji, trgovini in obrtu vsled izvajanja določil uredbe o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije (Službene Novine br. 159), na nujno potrebo, da se ukine takoj citirana uredba. Določila te uredbe so silno dalekosežna. Priznavamo ji dober namen, ali izključeno je, da bi se tem potom zatrlo draginjo ter olajšalo aprovizacijo konzumentov z najnujnejšimi potrebščinami in zlasti z živili. Izvajanje te uredbe je poverjeno občinskim sodiščem, koja so pri nas doslej nepoznana. Sestavljala naj bi se iz konzumentov laikov ter jim je poverjena tako važna, pa hkratu tako težavna naloga, da ji absolutno ne morejo biti dorasli. Praksa je že pokazala, da se je bati postopanja katero težko ogroža našo industrijo, trgovino in obrtnost, ovira njeno delovanje v itak silno težkih razmerah, ko je vsaka zanesljiva kalkulacija vsled nestanovitnosti valute in hitro se izpreminjajoče konjunktive na blagovnem trgu itak zvezana z največjimi težavami in skrbmi. Pravtako pa je praksa pokazala, da je po velikih konzumnih centrih, kjer so se pričela uveljavljati občinska sodišča, ne le ni konstatirati glede aprovizacije in zalaganja trga nikake olajšave, marveč je nastopila celo velika nestašica za najpotrebnejše predmete vsakdanje potrošnje. Znano dejstvo je, da so občinska sodišča že tudi šla tako daleč, da so se glede na položaj v državi kot celoti kratkomalo zabranila eksport gotovega blaga ter je moralo ministrstvo samo opozoriti, da se je s tem šlo preko delokroga. V uredbi je začrtan tem občinskim sodiščem tako težaven in tako velik delokrog, da ga po svoji sestavi ne morejo obvladati, pač pa nastaja največja opasnost za posamezne industrijalce, trgovce in obrtnike, da jih zadene obsodba teh sodišč, katera v posameznih občinah nikakor ne morejo imeti potrebnega pregleda o situaciji na blagovnem trgu. Dogaja se tudi, da tako sodišča kratkomalo zahtevajo od posameznih podjetij, da jim pojasnijo svoje kalkulacije in jih informirajo o načinu svojega poslova-

nja. V naredbi ni podlage za tako zahtevanje. Dejstvo je sicer, da občinska sodišča, koja se ne morejo uvrstiti v našo sodno organizacijo, s svojimi razsodbami ne morejo priti do efekta, ako je podana pritožba. Navzlic temu pa je vsaki industrijalni in kupčijski interesent, katerega zadene obsodba občinskega sodišča, vsaj v dotičnem kraju težko oškodovan na svojem ugledu in dobrem slovesu.

Predmetna uredba je bila objavljena dne 20. julija 1921 (v broju 159 Službenih Novin) ter je datirana za dan 17. junija 1921. Naša ustava je razglašena v »Službenih Novinah« z dne 28. junija 1921, br. 142 A. Ne da bi se spuščali v kritiko, ali je izdajanje te uredbe v nasprotju z ustavo ali ne, konstatiramo, da veli člen 109 naše ustave: »Sodišča in pristojnost sodišč se sme ustanovljati samo z zakonom. Nikakor in nikoli pa se ne smejo ustanovljati izredna sodišča ali komisije za poizvedovanje«. Občinska sodišča za pobijanje draginje so pa gotovo izredna sodišča. V tej zvezi se usojamo s povdarkom opozarjati na članek, katerega je v »Slovenskem Narodu« z dne 16. oktobra 1921 pod naslovom »O naših občinskih sodiščih« objavil odlični univerzitetni profesor g. dr. Metod Dolenc. Iz tega članka povzamemo sledeča mesta: »... Citirana uredba taka kakor je, danes za naše pravosodne razmere še nima vpoštevne pravne eksistence«. In dalje: »Uredba je za naše pravne razmere popolnoma nevpoštevna. Mi nimamo zakonitih predpisov, koji bi omogočili rešitev pomočkov zoper odločbe ali razsodbo teh z uredbo ustanovljenih sodišč«. In dalje: »Pritožbe zoper odločbe občinskih sodišč se doslej legalno ne dajo rešiti. Vsaka odločba občinskih sodišč je torej izpodbojna, ne da bi moglo priti do legalne rešitve«.

Te konstatacije vseučiliškega profesorja same morajo v pravni državi zadoščati, da se takoj ukine cela uredba. Čemu vznemirjati trgovski in industrijalni in trgovski svet, čemu izpostavljati sramoti dobro ime trgovcev in industrijalcev, ako je jasno, da nobena razsodba ne more držati, ako je podana pravočasno pritožba? Kakor smo informirani, so do sedaj podane pritožbe vsled tega položaja ostale nerešene.

(Dalje prih.)

Izjava

trgovskega gremija v Mariboru k odloku občinskega sodišča za pobijanje draginje z dne 22. oktobra 1921, katera je bila sprejeta dne 28. t. m. na zborovanju vseh pridobitnih slojev.

Dne 22. oktobra 1921 razposlalo je občinsko sodišče za pobijanje draginje v Mariboru na številne mariborske trgovce in obrtnike poziv, da imajo v svrhu ugotovitve in določitve splošnih smernic, nadalje poročitve primerne dobička pri prodaji življenjskih potrebščin najkasneje tekom 8 dni odgovoriti na sledeča vprašanja:

1. Kakšen brutodobiček smatrate v Vaši stroki kot primeren?
2. Kakšen čisti dobiček zahtevate?
3. Kako kalkulirate pri prodaji posameznega blaga?

Navedite kalkulačni primer, iz katerega posameznih točk bo opravičenost kalkulacije razvidna in dokazana. Izrazi »stroški« itd. morajo biti v besedah in številkah obrazloženi.

Po opetovanih posvetovanjih med trgovci in rešnem pretehtanju današnjega položaja, prišel je trgovski gremij do tega naziranja, da se ne da na stavljena vprašanja kratkim potom odgovoriti ter potom odstotkov dati merilo za ugotovitev dobička radi nestabilite razmer na domačem kakor tudi na svetovnem trgu, od katerega smo tudi mi mariborski trgovci odvisni in bodemo bolj odvisni, čim bolje se bode Maribor razvil in čim bolj bode prišla mednarodna konkurenca do veljave.

Povdarjamo predvsem, da je mariborski trg eden najcenejših ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v Sloveniji in vsekakor cenejši kakor ljubljanski in celjski trg. Že to dejstvo kaže na solidnost našega trgovstva.

Kot brutodobiček se ima smatrati po trgovskih načelih razlika med temeljno ceno za blago postavljeno v prodajalno do dneva prodaje in prodajno ceno, ki jo doseže trgovec pri konzumentu. Temeljna cena vsebuje torej nabavne cene trgovca in vse njegove upravičene in med trgovskim svetom priznane režijske stroške. Med te režijske stroške je treba računati: 1. obresti za obratni kapital; 2. plače in mezde; pokojninske prispevke za uslužbence; prispevke bolniške blagajne; 3. najemnino za prostore; razsvetljavo, kurjavo, snajenje, straženje prostorov, zavarovalnino; 4. obratno kvoto za inventar, vprego itd., popravila; 5. pridobninski davek (ne tudi dohodninski) z vsemi dokladi; 6. provizija za prodajo; 7. ovojni material v nadrobni prodaji; 8. tiskovine, pisarniške porebščine; 9. Kolke; poštnino, brzojav, telefon; 10. reklamo; 11. eventualne pravdne stroške; 12. izgube vsled kraje na transportu ali v skladišču in prodajalni; izoube vsled delne ali popolne pokvare blaga; 13. potovalne in druge stroške pri iskanju in nakupovanju blaga itd.

Ako se odračunajo vsi ti režijski stroški, pride mo šele do čistega dobička trgovca. Ta čisti zaslužek pa se vsled raznih in danes neprestano znova nastopajočih slučajnostih lahko izdatno zmanjša ali pa celo spremeni v zgubo. Riziko trgovca je danes sorazmerno mnogo večji kakor je sploh kdaj bil.

V normalnih časih je bil v veletrgovini primeren čisti dobiček od 5 do 10% in pri prodaji na drobno 10 do 25%. Za časa vojske so smatrali merodajni državni krogi v veletrgovini zaslužek od 15% za primeren. Če je trgovec takrat napravil tak zaslužek, je bil lahko jako zadovoljen, kajti z ozirom na stabilnato valut je vedel natanko, kaj je zaslužil. On si je mogel natanko izračunati, koliko blaga more s svojim denarjem kupiti, dočim je to danes popolnoma izključeno.

Slovenski trgovci in obrtniki so preživeli krizo relacije 1 : 4 in oni preživljajo sedaj celo novo in ravno tako težko krizo dinarja. Ta prikazen pa se ne ograniči samo na Jugoslavijo, ampak v vseh novih državah se imajo boriti z istimi in še večjimi težkimi.

Ako se pomisli, da je švicarski frank v mirnih časih odgovarjal približno naši nekdanji kroni in da moramo danes za švicarski frank plačati približno 56 naših kron, si mora pač vsak reči, da povzročitelj draginje ni trgovec, ampak obči svetovni položaj.

Švicarski trg je danes merodajen za regulacijo vseh valut. Pred jednim letom si dobil za naših 25 kron 1 švicarski frank in danes moraš za njega pla-

čati čez 60 K. Kaj to pomeni v praksi in kako občuti mariborski trgovec to razredbo naše valute?

Vzemimo n. pr. blago, katerega proizvaja Švica, kot je to slučaj pri izdelkih urarske industrije. Ako je slovenski trgovec z urami pred letom v Švici kupil za milijon naših kron blaga, dobil je za 40.000 švicarskih frankov blaga; ako je kupil to blago pred enim tednom, moral je plačati za isto blago 2 milijona kron, ker je naša krona za polovico padla.

Kaj mora danes obrtnik vedeti v davčnih zadevah.

Razmere časa zahtevajo, da je vsak obrtnik tudi v davčnih zadevah več ali manj orijentiran.

Davčna bremena so danes silno visoka. Radi tega je v interesu obrtnika, da posveča davčnim odmeram veliko pažnjo, da jih kontrolira in da redno plačuje davke. V nasprotnem slučaju preti velika materijalna škoda.

Da pa more vršiti obrtnik te naloge, mora znati zadevne najvažnejše davčne predpise.

Namen našega članka je, obrtnikom to delo olajšati. V sledečem se bodo navedle one določbe, na katerih bistveno sloni davčna odmera in ki urejajo način plačevanja davkov.

Najvažnejše zadevne določbe so tele:

I. Odprava individualnih pozivov k napovedi občne pridobnine, rentnine in dohodnine. Davčne stranke se bodo odslej pozvale k napovedi le enkrat in sicer le splošno. Kdor ne vloži v danem roku napovedi, bo kontumaciran! Dan, do katerega je vložiti napovedi za zgoraj navedene davke, se razglašata torej le še javno na običajen način. Ako davčna stranka ne ugoditi tem pozivom in sicer v danem roku, tedaj se ji odmeri dotične davke brez nadaljnjega poziva in brez njenega sodelovanja, torej samo na podstavi uradnih poizvedb.

Obrtniki naj torej v lastnem interesu zasledujejo razglase finančne uprave, s katerimi se stranke pozivljajo k davčnim napovedim. V evidenci morajo imeti:

1. Kdaj je izšel dotični razglas,
2. za katere davke je vložiti napovedi,
3. v kakem roku.

Ako stranka ne more v danem roku ugoditi tem pozivom, n. pr. ker je bila bolana, odsotna ali pa pre-zaposlena po privatnih poslih, naj prosi pri pristojni davčni oblasti za podaljšanje roka. Prošnjo je podrobneje utemeljiti. Navede naj se tudi, do kdaj naj se rok podaljša. Davčne oblasti takim prošnjam rade ugođe, ako so utemeljene.

II. Obrtniki naj vodijo o vseh vlogah, napovedih itd. popolno evidenco. Obrdže naj si dotične koncepte ali pa vsaj prepise. Ako se to ne zgodi, izgubijo stranke pregled o tem, kdaj in kake vloge, napovedi itd. so vložile na davčno oblast. Tudi ne vedo stranke, kako se glase dotične izjave. Posledica je, da nastane nesoglasja med prvotnimi in poznejšimi davčnimi izjavami. Davčna oblastva taka nesoglasja izražajo in stranke kontumacirajo.

III. Za davčno leto 1921, in za nadaljna leta se davčni plačilni nalogi strankam redoma več ne dostavljajo. Davčna oblastva objavljajo izvršeno odmero za posamezne vrste neposrednih davkov le z javnimi razglasi. V razglasih se opozarjajo davčni zavezanci,

da lahko vpogledajo zadevni **odmerni izkaz** pri pristojnem davčnem uradu. Davčni odmerni izkazi so na vpogled strankam od 1. do 15. vsacega četrtertletja torej od 1. do 15. januarja, aprila, julija in oktobra.

Če dotična davčna vrsta še ni odmerjena za vse davčne zavezance dotičnega kraja, mora razglas obsezati tudi še imena zavezancev, ki jim davek še ni odmerjen. Ko pa se davek odmeri tudi tem, se naznani tudi njim z vnovično objavo, da je odmera izvršena.

IV. Prizivni rok znaša le še 15 dni. Ako se izjemoma dostavi stranki davčni plačilni nalog, začne teči prizivni rok šele z dnem, ki sledi dnevu dostave plačilnega naloga.

Če se pa plačilni nalogi strankam ne dostavijo, ampak se objavi odmera davkov le potom odmernih izkazov (vidi zgoraj III.), tedaj začne teči prizivni rok s prvim dnem po končanju vpoglednega roka, tedaj s 16. januarjem, aprilom, julijem in oktobrom. Ako stranka v 15 prizivnih dneh ne vložil pritožbe, postane davčni predpis pravno veljaven.

Prizivnega roka se redoma ne more podaljšati. Prekoračitev roka e sme edino v tem slučaju opravičiti, ako stranka dokaže, da je bila po kaki elementarni nezgodi zadržana, pravočasno vložiti pritožbo.

V. Čeprav znaša prizivni rok le 15 dni, pa vsekako davkoplačevalec lahko podaljša prizivni rok za nekaj dni, če vložil prošnjo za **odmerno podlago**.

Taka prošnja provzroči, da prekine tok prizivnega roka. Prekine se z dnem, ko se prošnja vložil pri **davčni oblasti**, pa do dne, ko davčna oblast dostavi odgovor.

Odmerno podlago rabi stranka radi tega, ker plačilni nalogi oziroma odmerni izkazi ne vsebujejo zadostnih podatkov za prizivna izvajanja.

Šele z odmerno podlago zve na primer stranka, katere davčne vire se ji je obdavčilo, kolik promet se je ugotovil, kateri dohodki in izdatki so se vpoštevali, radi česa je bila kontumacirana itd.

Ako stranka nima teh podatkov, ne more sestaviti uspešnega priziva.

VI. Neposredni davki dospevajo v plačilo redoma 1. februarja, 1. maja, 1. avgusta in 1. novembra in sicer vselej za tekoče četrtertletje. Izjema je le dohodnina in rentnina, kolikor se pobirata potom odbitka pri izplačilu.

Prisilno se zgoraj omenjene davščine ne izterjujejo le tedaj, ako se plačajo vsaj v 14. dneh po dospelosti, toraj do vstevši 14. februarja, 14. avgusta in 14. novembra. Finančna uprava je odredila, da naj davčni uradi en mesec pred dospelostjo davkov t. j. v januarju, aprilu, juliju in oktobru dostavljajo davkoplačevalcem **posebne opomine**. Davčne stranke dobe namreč položnice poštnega čekovnega zavoda, na katerih je označen ceoletni predpis vsakega posameznega davka, dalje skupna svota dotedanjega davčnega plačila in diferenca med obema zneskoma, katero naj stranka v poštnem čekovnem prometu plača pred 14. dnevom meseca februarja, maja, avgusta in novembra. Ako davkoplačevalec temu ne ugodil, ga zadenejo stroški za izvršilni opomin (4 vinarje od vsake krone) in pa zamudne obresti. Zamudne obresti se odmerjajo z 12,5 parami od vsakih 25 dinarjev zaostalih davkov, državnih pribitkov in avtonomnih doklad za vsak mesec. Pri tem se ostanke v denarju in mesecu ne upoštevajo.

Zgoraj navedeni opomin izkazuje davke tudi za

slučaj, da davčni predpis za tekoče leto še ni izvršen. Položnica izkazuje v tem primeru le provizoren predpis v iznosu prošlega leta. Za opomin se računa 30 vin.

Ako želi stranka popolen izpisek iz davčnih knjig, da more kontrolirati davčne predpise in vplačila, naj vložil na davčni urad posebno tozadevno prošnjo. Vlogo je kolekovati s 5 dinarji. Stranka dobi na to podroben izkaz o vseh davčnih predpisih in vplačilih. Svetovali bi, da bi obrtniki take prošnje vložili posebno prve dni vsakega leta. S tem dobe podlago, s pomočjo katere vodijo davčno evidenco.

VII. Jamčijo za davke onih uslužbencev, katere izplačujejo mesečno. Davke je odbijati sorazmerno po višini plače in plačilnim rokom. Odbitke je odpremiti v četrtertletnih rokih davčnemu uradu in sicer najpozneje 14 dni po končanju vsacega četrtertletja.

2. Novi finančni zakon za leto 1921 (*»Uradni list«, št. 90/240, iz l. 1921*), pa uveljavlja še v členu zb. jamstvo službodajalcev za dohodnino in plačarino, ki se predpisuje tudi onim nameščencem, ki imajo **nestalne plače** ali mezde. Nestalne plače oziroma mezde so one, ki se nameščencem izplačujejo v štiritredenskih ali pa še krajših rokih. Jamstvo zavisi od okolnosti, da je nameščenec zaposlen dalje nego mesec dni pri dotičnem gospodarju.

V prvem slučaju so trgovci zavezani pobirati odpadajočo dohodnino in plačarino, v drugem slučaju so pa le pooblašteni k odbitku davkov. Zadene jih pa, ako tega pooblastila ne izrabijo, **riziko jamstva**. Davčna oblast predpiše gospodarju namreč pri **nestalnih prejemkih** tedaj na te odpadajoče davke, ako zadevni davki pri nameščencih ne bi bili iztirljivi.

Tudi v drugem slučaju (torej pri **nestalnih službenih prejemkih**) mora službodajalec pobrane davčne zneske odvesti pristojnemu davčnemu uradu tekom 14 dni po preteku vsacega četrtertletja in sicer s podrobnim predpisanim izkazom (v dveh izvodih). Izkazi naj vsebujejo poleg odbitih davčnih zneskov tudi še natančno označbo nameščenca, kateremu se je odtegnil davek.

Davčno jamstvo pri službenih in mezdnih **nestalnih prejemkih** se pa sme uveljaviti samo za davke, ki odpadejo na službene oziroma mezdne prejemke za čas od 14. julija 1921, nadalje.

Davke mora službodajalec sam preračunati in sicer tako, kakor da bi bili nestalni službeni prejemki **edini dohodni vir** nameščenca.

Proti jamstvenim plačilnim nalogom se lahko obrtnik pritoži tekom 15 dni po dostavi dotičnega odloka. Prizivati se sme tu le glede okolnosti, na kateri sloni davčno jamstvo ne pa tudi glede višine davkov, za katere je davčno oblastvo uveljavilo davčno jamstvo.

Jamstvo se nanaša v obeh primerih na sledeče davke:

a) dohodnino, ki sestoji iz temeljnega zneska, samske in vojne doklade,

b) plačarino. Poleg te e plačuje še 70% enotni državni pribitek in pa avtonomne doklade k plačarini.

c) Končno se jamstvo nanaša še na invalidski davek, ki odpade na plačarino in na 90% ni enotni državni pribitek k plačarini. Ako se pa nameščencu radi prenizkih službenih dohodkov ne more odmeriti plačarine, zavisi invalidski davek od višine dohodnine.

Za procvit obrtništva.

Vsled svojega zemljepisnega položaja in vsled svojih prirodnih posebnosti je naša dežela naravnost ustvarjena za razvoj obrtništva.

Zemljepisna lega nam daje možnost bogate meddeželne trgovine, ki je brez krepke obrti nemogoča, prirodna lastnost zemlje pa nam s svojimi vodnimi silami, rudami in drugimi surovinami daje vse možnosti za razvoj dobre obrti. Ker poleg tega ne moremo vsled majhne rodovitnosti zemlje preživeti sebe, smo prisiljeni, si iskati zaslužek tudi v drugih poklicih, izmed katerih je nedvomno najvažnejši obrtniški poklic.

Obrt ima zlato dno in od obrti zavisi blagostanje ali beda dežele. Kljub temu pa se pri nas za razvoj obrti vse premalo stori in krivda ne leži samo na merodajnih krogih, temveč tudi na obrtnikih samih. Brezbrižnost vladnih krogov je sicer neoprostljiva, toda še slabša je malomarnost nekaterih obrtnikov ki se nočejo in nočejo zavedati, da je treba vlado z močnimi obrtniški organizacijami prisiliti, da bo posvetila vse svoje moči razvoju obrti.

Brez dela ni jela in brez dela ni nobene organizacije. Če pa le-te ni, potem je brez moči obrtniški stan in obrtniki bodo slejkoprej le pripraga raznim strankam, dočim bo obrt še naprej pastorka v državi.

Zategadelj je nujno, da prično vendar enkrat obrtniki — mojstri in pomočniki — s sistematičnim in požrtvovalnim delom za svoje organizacije. Vsaka indolenca je vse obsodbe vredna, ker ne škoduje samo posameznikom, temveč vsej obrti in s tem vsemu narodu.

Kako velike in lepe uspehe se more doseči z organizacijo! Kakšne uspehe bi se dalo šele doseči, če bi bili vsi desetisoči slovenskih obrtnikov združeni v eni stranki! Vprašanje bolniških blagajn bi bilo n. pr. tudi že davno rešeno tako, kakor zahteva interes obrtnikov.

Zaradi tega je predpogoj vsemu združitv vseh obrtnikov v enotno in močno organizacijo. »Obrtniki, združite se!« bodi naš prvi klic.

Ko pa bo združenje doseženo, pa bo treba delati na to, da bo organizacija uspevala in da bo v korist obrtniški misli. Njo imejte vedno pred očmi, njej posvetite svoje moči, če hočete, da bo obrt v Sloveniji zacvetela in naše narodno gospodarstvo se izboljšalo!

Obenem s politično zavednostjo pa se mora razširiti tudi strokovno znanje. Obrtno šolstvo in skrb za strokovno naobrazbo obrtnikov morata biti naši praktični zahtevi.

Ker je obrt temelj narodnega blagostanja, zato skrbite za njen procvit vsi, ki imate moč in možnost za to.

Predvsem pa: Obrtniki vseh strok, združite se! Mojstri in pomočniki, vsi v organizacijo!

ločno protestiramo proti zaključitvi borze, ker mora tak ukrep otežkočiti redno nabavo plačilnih sredstev in pospešiti zakonno trgovino. Odločno protestiramo proti centralizaciji prometa z devizami in ustanovitvi devizne centrale v Beogradu, ker je praksa dokazala, da centralizacija ovira redno trgovsko poslovanje in povzroča stroške brez efektivne koristi za valuto. Svarimo pred eksperimenti, koji vzbujavajo trgovino in kvarno učinkujejo v inozemstvu. Zahtevamo ukimbo občinskih sodišč. Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo. Zveza industrijalcev. Zveza trgovskih gremijev v Sloveniji. Kmetijska družba za Slovenijo. Zveza obrtnih zadrug. Trgovske in obrtne komore so bile pozvane, da podpirajo akcijo.

Odmera davka na vojne dobičke.

Finančna delegacija v Ljubljani objavlja: Po informacijah finančne delegacije so povzročili plačilni nalogi o vojnem davku v zadnjih dneh precej razburjenja, ki se od izvestne strani še bolj neti v prvi vrsti s trditvijo, da davčna administracija pri proračunanju vojnega davka contra legem ni upoštevala čl. 19 zakona o davku na vojne dobičke, ki določa, da se mora v čl. 57 zamenjati besedo »krona« z besedo »dinar«. Ta trditev je popolnoma neosnovana, ker spada čl. 19 v prvi del zakona in velja ta del po izrecni določbi čl. 67 le za teritorij Srbije in Črnogore, kjer je dinar obče plačilno sredstvo, ne pa tudi za naše kraje.

Izrablja in zlorablja se pa tudi dejstvo, da je odmera za sedaj še poverjena davčnim oblastvom. Trdi se, da gre tu za samolastnost davčne administracije in da so sedaj davčni zavezanci izročeni na milost in nemilost »davčnemu vijaku«. Niti eno niti drugo ni resnično. Cenilne komisije so začasno po naredbi deželne vlade iz l. 1919 ukinjene, proti odmeri davčne administracije pa je prost priziv, o katerih določa z isto naredbo vpostavljena avtonomna prizivna komisija, v kateri so zastopani vsi gospodarski krogi. Sicer je pa finančna delegacija že stavila na merodajnem mestu primerne predloge, da se reaktivirajo komisije tudi v prvi instanci tako, da bodo že letos sodelovale pri odmeri davka in pri oceni vloženih prizivov. Davčni zavezanci bodo imeli torej še letos priliko prepričati se po svojih izvoljenih zastopnikih, da finančna uprava v obče ne zahteva več, nego je upravičena po obstoječih zakonih in ob danih dohodninskih razmerah. Napake imajo svoj vzrok mnogokrat le v tem, da se nekateri davkoplačevalci proti svojemu lastnemu interesu ne poslužujejo v zakonu jim zajamčene pravice lojalnega sodelovanja pri priredbi, bodisi, da sploh ne vlagajo fasij in ne odgovarjajo na pomisleke, ali pa da reagirajo na številčno fundirane pomisleke s čisto splošnimi trditvami in navedbami, ki jih ob današnjem standardu denarnih dohodkov nihče ne more smatrati za resne, kaj šele za vsaj približno pravilne. Ako bi finančna uprava smela izročiti nekatere fasije javnosti, kakor jih ne sme, bi se vsi pošteni elementi čudili, kako ti krogi še vedno in v lastni državi razumevajo svojo davčno dolžnost na škodo državnih financ in v zasmeh primitivnemu čutu socialne pravičnosti. Kljub temu bodi javnost uverjena, da obravnava druga inštanca vse prizive v pripravljavnem stadiju s podvojeno vestnostjo in daje davčnim zavezancem v

Protest gospodarskih korporacij.

Na skupnem posvetovanju 8. novembra 1921 zbrane gospodarske korporacije v Ljubljani, so soglasno zaključile, odločno protestirati proti proglastitvi moratorija za plačila v inozemstvu, ker mora tak ukrep imeti nedogledne posledice za naše gospodarstvo ter uničiti naš kredit v inozemstvu. Od-

dvomljivih primerih vnovič priložnost, da na verodostojen način dokažejo pravilnost svojih napovedb. Za razburjenje je torej tem manj povoda, ker nudita čl. 59 in 60 začasnega zakona o davku na vojne dobičke zadostno jamstvo, da se odpravijo oziroma omilijo nepravilnosti priredbe oziroma trdota zakona, če vložijo davčni zavezanci z verodostojnimi dokazili opremljene prošnje.

Iz organizacij.

Zborovanje zastopnikov obrtnih društev za Slovenijo se je vršilo dne 6. novembra t. l. v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Več zanimivih točk o splošnem obrtniškem položaju.
2. Ustanovitev zveze obrtnih društev za Slovenijo.
3. Slučajnosti.

Predsednik g. Engelbert Franchetti pozdravi navzoče zborovalce, med temi tudi zastopnike iz zelene Štajerske in ovori zborovanje. Predsednikovo obširno poročilo o splošnem obrtniškem položaju je ustvarilo jasno sliko, da je organizacija obrtnih društev neobhodno potrebna in ravno tako tudi zveza obrtnih društev za Slovenijo. Svoječasno je bilo sklenjeno, da ima zveza obrtnih društev sedež v Celju; ker se pozneje ni delalo, se čuti g. E. Franchetti dolžnega, da se zveza obrtnih društev za Slovenijo ponovno in čimprej ustanovi, bodisi s sedežem v Ljubljani ali pa za vsako pokrajinsko upravo posebej; povdarja pa, da mora biti stik s posameznimi tabori, kakor da bi bila samo ena zveza. Ker je nastalo vprašanje, kje in koliko obrtnih društev ustanoviti in kje sedež obrtnih društev, pripomni, da je nujno potrebno, danes o tem razpravljati.

Predsednik pozdravi ravnokar došlega g. narodnega poslanca dr. Žerjava in tajnika trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Windischerja.

Dr. Žerjav se zahvali za pozdrav in nadaljuje:

»Cenjeni zborovalci! Gospodarski krogi so morali uvideti, da brez političnega življenja ne gre naprej. Vse ljudi se ne more spraviti na en sam program. Izkazalo se je pri inteligentnejših ljudeh, da je treba v politiki skupnosti v stanovskem vprašanju pa prostosti.

Kar je državi brezpogojno udanega in zvestega, mora vse pod eno zastavo.

Prvo delo, da je ustava pod streho; treba torej posamezne misli razviti in jih izpeljati. Gotovo, da bo gospodarsko delo težje, ker so se prihranki izrabili. Treba je torej tudi stanovskih inštant, ki bodo pomagale v posameznih vprašanjih. Ako hočemo prodrati, potrebujemo velike propagande.

V zadnjem času je bilo veliko govora o zaščiti dece. Dosedanja birokracija je bila nepravilna in v splošno škodo. — Mladino, ki se posveti obrtniškega stanu, je dati v roko privatnikom — obrtniškim organizacijam. Tudi obrtniško izobraževanje se nahaja v nekaki krizi; zato je treba napora, strokovnjaških faktorjev, da se to vprašanje reši.

Želim torej organizacije, ki bo imela stik z odločujočimi krogi. Obrtniška organizacija se mora bolj razviti; vidim pa živo potrebo ustanovitve zveze obrtnih društev za Slovenijo, ki bo dajala obrtnikom v

vseh zadevah pomoč in sem tudi sam drage volje pripravljen zanimati se na pristojnem mestu za vsa nadaljna obrtniška vprašanja.

Predsednik g. E. Franchetti se zahvali g. narodnemu poslancu za dalekosežne interese obrtniškega položaja in podeli besedo g. Primožiču, ki prosi pojasnila, če je obrtno društvo politično ali stanovsko.

K besedi se oglasi g. Filip Ogrič iz Novegamesta.

»Cenjeni g. tovariši! Gre se za delikatno vprašanje glede političnega razmerja! Zadržano delovanje je takorekoč nekaj uradnega. Zadržana pravila določajo delokrog, s politiko pa nimajo ničesar opraviti. Potrebno je, da se obrtniki tudi politično organizirajo ako je društvo stanovsko-politično. Kjer ni takih društev, se zgodi, da se dela pri volitvah razcepljeno.

Glede danes nameravane ustanovitve zveze obrtnih društev povdarjam, da je potrebno, da se razdeli zveza v dva tabora, Ljubljana—Maribor, to pa radi tega, da se prihranijo ogromni potni stroški zborovalcem, ki dostikrat iz tega razloga kot merodajni faktorji izostajajo od važnih zborovanj.

Na vsak način pa morata biti oba tabora v vseh vprašanjih eno in isto telo.

Ker danes marsikdo izmed navzočih zborovalcev ni pooblaščen sklepati pri ustanovitvi zveze in pri določitvi njenega sedeža in ker je predvsem potrebno, da se o tem važnem vprašanju posvetujemo doma, predlagam, da se danes zveza ne ustanovi, ampak da se sestavi pripravljalni odbor, ki bo o tem sklepal pri prihodnjem zborovanju.

Konečno predlagam, da se o vseh takih in enako važnih obrtniških vprašanjih v bodoče posvetuje in sklepa sporazumno z organizacijo.

G. Plenič pripomni, da ima zveza lepe cilje, vendar pa misli, da se bodo morali obrtniki politično razdvojiti. Radi tega je pouk o družabnem delu neobhodno potreben. Glede ustanovitve zveze obrtnih društev se pridružuje predlogu g. Ogriča.

K besedi se oglasi tajnik trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Windischer, ki prisrčno pozdravlja navzočega narodnega poslanca g. dr. Žerjava; zahvali se g. E. Franchettiju za prijazno vabilo k današnjemu zborovanju in poroča:

Cenjeni zbor!

20 let gledam v obrtniški razvoj! Konstatirati moram, da se je trgovsko obrtništvo počasi jako razvilo. V zadnjih treh letih se je stvar tudi v nacionalnem oziru zelo zboljšala. To je stanovski ponos in zavednost.

Imamo svojo državo in tej hočemo služiti; v organizaciji pa bomo skušali spraviti svoje misli do veljave.

Zadnji dve leti vidim, da nastopajo obrtniki pri zborovanjih z stvarnimi in dalekosežnimi govori. To je tudi lepi napredek! Imeti moramo pred očmi splošno blagostanje, ako hočemo življenje urediti.

Iz obrtniško-strokovnega življenja rečem, da ne bi delal obrtne zveze politične, ampak kot stanovsko-obrtniško. Med obrtništvom ne razločujemo strank; gledati moramo na napredek slovenskega obrtnika! Zjedinite se s pomislekom glede ustanovitve zveze obrtnih društev; zveza je na vsak način potrebna. Bodimo torej pravični in odkritosrčni.

Predsednik g. E. Franchetti konstatira po vsestranski splošni debati, da so vsi navzoči zborovalci za ustanovitev zveze obrtnih društev in predlaga, da

se da predlog g. Polaka odnosno g. Ogriča glede pripravljalnega odbora za usanovitev zveze na glasovanje. (Sprejeto.)

Nato so bili izvoljeni v pripravljalni odbor in sicer za Kranjsko: gg. Rode, Mali, Polak in Ogrič, za Štajersko pa gg. Novak, Rebek, Zagradec in Wahtar.

G. Stare predlaga, da skliče predsednik g. E. Franchetti oba odbora na dan 27. novembra t. l. v Celje k nadaljnjemu zborovanju o ustanovitvi zveze obrtnih društev za Slovenijo, kjer se bo obenem dočel udi sedež zveze. (Sprejeto.)

Ker ni bilo več predlogov, zaključil predsednik današnje zborovanje ob 12. uri in kliče vsem zborovalcem na svidenje v Celju.

Zadruga dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, kateri so v zastanku združenih doklad in pomočniških vajenških prispevkov za leto 1921, da jih najkasneje do 30. novembra t. l. poravnajo. Od članov, ki iz malomarnosti ne bodo storili svoje dolžnosti, se bo brezizjemno izterjal dolžni znesek upravnim potom.

Obrtno hranilno in posilno društvo v Kranju je sklicalo v nedeljo dne 13. novembra 1921 ob 9. uri dopoldne v restavracijskih prostorih g. Petra Mayerja v Kranju kongres čevljarjev za Gorenjsko, povodom zaključka strokovnega čevljarjskega tečaja v Kranju, ki ga je priredil Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani. Razpravljalo se je o splošnem položaju čevljarjskega obrtništva ter o snovanju strokovnih in produktivnih združenj, oziroma njih zvez. H kongresu so bili vabjeni obrtniki vseh strok.

Obrtno društvo za Laški okraj je sklenilo na svojem delnem sestanku v Trbovljah, g. Eng. Franchettiju v Ljubljani in g. Iv. Rebeke v Celju, za odlikovanja, katere sta sprejela, primerno in pismenim potom častitati.

Obrtnim zadrugam v vednost in znanje. Pri reševanju prošelj o spregledu dokaza usposobljenosti za rokodelske obrte se je opazilo, da je dan ozir. leto vstopa in izstopa pri pomočniški dobi nejasno in netočno vpisan, mnogokrat tudi potvorjen. Da se bo v bodoče lahko točno dognala pomočniška doba, naj se v delavski knjižici dan in leto vstopa in izstopa pomočnika vedno vpiše s številkami in z besedami. To naj se razglasi na običajen način, a še posebej naj se obvestijo obrtne zadruge.

Obrtni shod v Beltincih. Odbor rokodelskih obrtnikov pod vodstvom g. Ivana Neubauerja v Beltincih v Prekmurju je priredil zadnje nedeljo prvi prekmurski obrtni dan. Vkljub prepoznani razglasu se je zbralo ob 1. uri popoldne v hotelu »Pri kroni« dokaj beltinških obrtnikov, ki so pazno sledili izvajanjem poročevalca obrtno-zadružnega komisarja g. Založnika iz Celja o pomenu, potrebi in raznih vrstah obrtnih organizacij, o obrtnem šolstvu in raznih gospodarskih vprašanjih. Obširnemu poročilu je sledila živahna debata, med katero je poročevalec na vsa stavi vprašanja dal zadovoljiva pojasnila. Sklenilo se je soglasno več resolucij, v katerih se med drugimi zahteva takojšnja ustanovitev skupne obrtne zadruge in obrtnega društva v Beltincih, nabava poučnih obrtnih knjig, takojšnja zgradba železnice Murska Sobota—Ormož čez Beltince in železniška zveza z Dolno Lendavo. Shodu je sledila v prostorih istega hotela obrtna veselica s plesom in godbo.

Vsem obrtnikom — mojstrom in pomočnikom! Tako v interesu obrtniške misli, kakor tudi v interesu obrtnikov samih, prosimo vse prijatelje, da nam poročajo redno o vsem, kar zadeva obrtniški stan. Izporočajte nam, če se vam godi krivica, naznanite nam svoje zahteve, ker mi bomo vselej in odločno stopali vaš dobrobit! Poročajte tudi o svojih organizacijah, da po poročilih v listih pomnožite zanimanje zanje! Mojstri in obrtniki! Postanite naši redni dopisniki, zakaj korist obrtništva zahteva to!

Čevljarji. Urad za pospeševanje obrti je poslal vsem čevljarjskim zadrugam povpraševalne pole, da se dožene, če bi mogli čevljarji prevzeti nabavo za vojsko in mornarico. Opozorjamo vse čevljarje, naj izpolnijo pole, ker je največje važnosti, da si naše obrtništvo prisvoji vse vojne dobave.

Razpisi.

Prodaja bakrenega kamna. Okrajno glavarstvo v Celju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se prodaja na ofertalni licitaciji ca. 340 ton bakrenega kamna (Kupferstein) z vsebino približno 21% čistega bakra, ležečega pri državni cinkarni v Celju, dne 22. novembra 1921. Ofertalne ponudbe, ki morajo biti v zatvorenem kuvertu pod pečatom, opremljene z 20 dinarskim kolkom, se bo sprejemalo imenovanega dne do 11. ure dopoldne v pisarni ravnateljstva državne cinkarne. O ostalih dražbenih pogojih se interesenti lahko informirajo pri okrajnem glavarstvu v Celju, soba št. 7, med uradnimi urami.

Dobava denat. (gorivega) špirta. Ker se je špirt izdatno podražil, se je urad za pospeševanje obrti v Ljubljani odločil, preskrbeti obrtnikom večjo množino dena. špirta po nizkih cenah. Interesentje naj obvezno prijavi svoje potrebščine najkasneje do 12. t. m. na naslov Urada za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

Dobava lesenih zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 2. decembra 1921 ofertalna licitacija glede dobave 76.800 komadov zabojev iz mehkega lesa. Predmetni pogoji so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava stenja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši 13. decembra 1921 pismena ofertalna licitacija glede dobave raznovrstnega stenja. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava steklenega blaga. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 10. decembra t. l. pismeno ofertalno licitacijo, glede dobave raznih steklenih predmetov. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava drv. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršilo dne 29. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni imenovane uprave v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 600 m³ bukovih drv. Predmetni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Posojilo nemško-avstrijski republiki. O načelih, ki jih je določila finančna komisija zveze narodov, se doznavajo nastopne podrobnosti: Vsi krediti za Avstrijo se dovolijo z dolgim rokom. Avstrija naj z različnimi administrativnimi odredbami poboljša svoj finančni položaj in naj z notranjim posojilom pripravlja podlage za zunanje posojilo. Komisija smatra za potrebno, da se ji da kontrola nad onimi avstrijskimi aktivimi, ki bodo pri različnih novih posojilih služila kot jamstvo. Istotako zahteva kontrolo nad uporabo kreditov.

Cene pšenične moke v Nemčiji. »Frankfurter Zeitung« poroča, da bodo komunalne zveze dobivale vsled posrečenih cenejših nakupov od državnega pšeničnega zavoda ameriansko pšenično moko, prvovrstno kvaliteto, po 6.25 mark kilogram, in oddajale konzumentom po 3.50 mark funt. Tako stane nemškega konzumenta aprovizacijska moka 14 do 15 naših kron.

Nemški trgovci za prosto trgovino z žitom. Glavni odbor nemških industrijcev in trgovcev je storil sklep, v katerem zahteva ukinjenje državnega vezanega gospodarstva z žitom, ker v tem vidi edino sredstvo za povzdigo lastne poljedelske produkcije in edino jamstvo za zadostno prehrano prebivalstva.

Za boljše izkoriščanje železnic. V Kielu na Nemškem so začeli izdelovati novo vrsto vagonov, ki so opremljeni z motorjem, ki ga goni benzol. Tak motorni vagon ima 32 sedežev in še prostore za 10 stoječih potnikov. Ti novi vozovi so važni zlasti za boljše izkoriščanje železniške proge in se zamorejo uspešno

uporabljati za promet med bližjimi kraji. Danska in Nizozemska sta že naročili mnogo takih vozov.

Razstavni vlak. Uprava praške poljedelske razstave, ki se vrši v maju, namerava organizirati posebni razstavni vlak, ki bi prevozil glavne proge Avstrije, Jugoslavije, Romunije, Bolgarije in ki bi iz teh držav odvažal posetnike praške razstave.

Tvornica otroških vozičkov. V Osjeku se je ustanovila nova tvornica za izdelovanje otroških vozičkov. Lastnika sta trgovec Lavoslav Leitner in Viljem Imberger.

Izdajatelj konzorcij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

M. KUŠTRIN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 20. — TELF. 470.

PODR. MARIBOR

JURČIČEVA ULICA 9

PRIPOROČA
PNEVMATIKE ZA AUTO
IN KOLESNA, TER VSAKE VRSTE
GUMIJEVIH PREDMETOV, ISOLIRANE ŽICE
ZA ELEKTRIČNO NAPELJAVO IN ELEKTROTEH-
NIČNI MATERIJAL PO NAJNIŽJIM DNEVNIH CENAH ! ! ! !